

LES PRECIPITACIONS A L'OBSRVATORI FABRA EL PRIMER QUADRIMESTRE DE 2018.
COMPARATIVA AMB LA SÈRIE HISTÒRICA 1914-2018

La continuïtat de precipitacions superiors a la mitjana climàtica

Els primers 4 mesos del present 2018 a l'Observatori Fabra de Barcelona s'han caracteritzat , pel que fa a la pluviometria, per la continuïtat en precipitacions superiors a l'època de l'any en cadascú dels mesos (figura 1 adjunta). Aquests fet que està redundant positivament en la situació de la vegetació en els voltants del nostre observatori, que no està patint cap estrès hídric, no tant sols per les quantitats plogudes i també nevades, sinó perquè aquestes precipitacions s'estan produint amb una intensitat moderada, com a màxim.

S'ha volgut revisar la sèrie històrica completa de l'observatori per tal de comprovar si és un fenomen recurrent aquesta persistència de precipitacions per sobre de la mitjana i a continuació es detallen els períodes de 4 mesos seguits, o més, que s'han succeït al llarg de l'extensa sèrie històrica del Fabra, classificats pel nombre de mesos i, dins d'aquests, cronològicament:

Períodes amb 6 mesos seguits de precipitacions superiors a la mitjana:

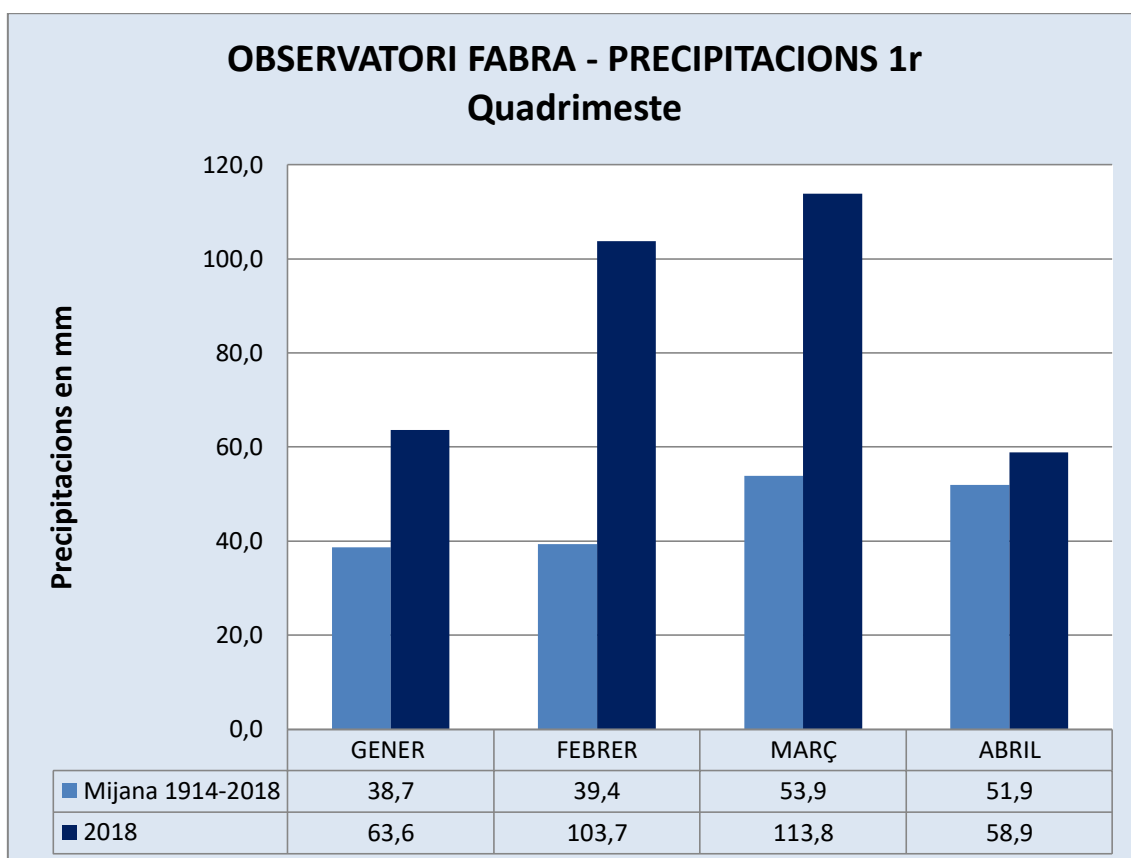
- Febrer – Juliol de 1954.
- Setembre de 1962 – Febrer de 1963 (aquest període inclou les inundacions de setembre del 62 i la gran nevada de la Nit de Nadal del mateix any.
- Agost del 96 a gener del 97. Un dels dos períodes en què ha hagut 4 mesos seguits de precipitacions per sobre dels 100 mm cadascun, en aquest cas, entre octubre i gener.

Períodes amb 5 mesos seguits de precipitacions superiors a la mitjana:

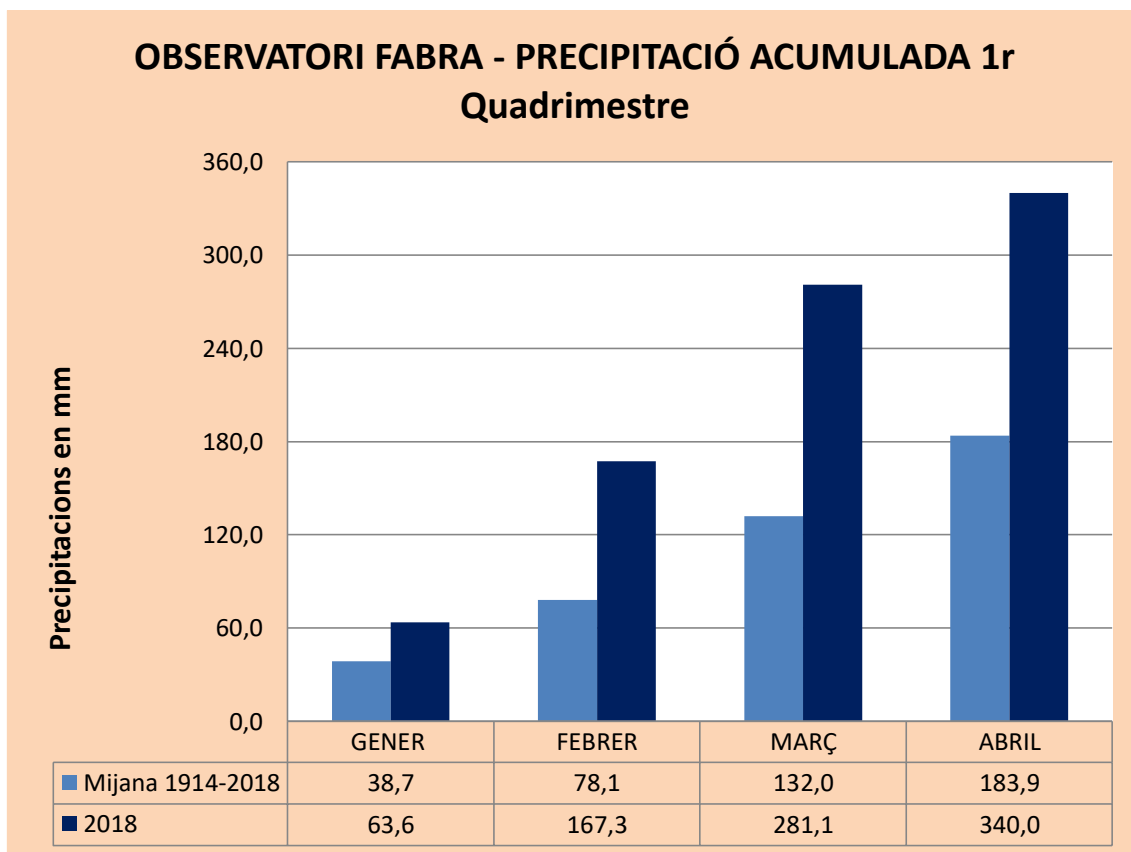
- Juny – Octubre de 1920.
- Juliol – Novembre de 1926.
- Març – Juliol de 1971
- Setembre de 1971 – Gener de 1972. Notar que aquest període respecte de l'anterior tant sols té el mes d'agost de 1971 com discontinuïtat. Si a aquest agost hagués plogut per sobre de la mitjana, hauria estat, sens dubte, el període més destacat en precipitacions abundants en la història del Fabra. De fet, ho va estar realment, cal recordar que:
 - o 1971 ha estat l'any més plujós de la sèrie, l'únic per sobre dels 1.000 mm anuals (concretament 1.122,5).
 - o També amb el mes amb major pluviometria, al desembre van caure 365,6 mm i el dia pluviomètric més plujós, el 6 de desembre (la nit del 6 i la matinada del 7) en què van caure 196 mm en total.
 - o És l'altre període en què han caigut més de 100 mm en 4 mesos seguits, concretament, entre setembre i desembre.
- Desembre del 2008 a abril de 2009.
-

Períodes amb 4 mesos seguits amb precipitacions superiors a la mitjana:

- Abril – Juliol de 1915
- Agost – Novembre de 1931.
- Juny – Setembre de 1932
- Setembre – Desembre de 1943.
- Març – Juny de 1946
- Octubre de 1987 – Gener de 1988. Un dels períodes seguits més plujosos de la sèrie del Fabra, amb els 346,8 mm d'aquell octubre. Al novembre i al gener d'aquell període es van superar els 100 mm, només desembre va quedar per sota, 98,7 mm, per ben poc!!
- Maig – Agost de 1992. Recordem les rogatives perquè deixés de ploure cara a les Olimpíades de Barcelona. Revisant les dades, hom pot comprovar que pocs dies seguits van restar amb la casella de precipitació a zero, llevat de la major part de les jornades d'aquella cita.
- Març – Juny de 1996.
- Gener – Abril de 2018.

Quadre 1

Quadre 2

El primer quadrimestre de 2018 en relació a la sèrie històrica, en el mateix període de l'any

Tot posant a prova l'habitual feble memòria meteorològica, s'ha posat a prova el valor total de precipitacions d'enguany amb la resta d'anys de la sèrie, dins del mateix primer quadrimestre i el resultat és realment destacat. Aquests són els sis anys més plujosos des de 1914 al Fabra:

ANY	Gen-Abril
1944	376,7
1982	355,2
2018	340,0
1996	331,0
1979	316,4
2004	306,8
1969	305,4

Com es pot comprovar, es confirma fermament que els primers mesos d'enguany han estat comparativament molt plujosos a l'Observatori Fabra.

Cal indicar, a més, que no s'han produït precipitacions intenses i puntuals, sinó que ha plogut força dies, amb intensitats moderades i un total màxim en 24 hores de 49,5 mm, el 24 de març, una quantitat que va caure al llarg de 23 hores d'aquell dia; la segona precipitació en quantitat, 47,1 mm el 26 de gener es va produir en 15 hores.

Respecte del futur immediat, sembla a data d'aquest escrit que el mes de maig promet de 2018 promet superar els 58,9 mm de mitjana en aquest mes, a la data, 6 de maig, es superen els 40 mm i la previsió dels propers dies sembla que haurà més pluja. Ultrapassar aquest llindars, obligarà a canviar de grup el present 2018.

Fins enguany, els cinc primers mesos més plujosos de la sèrie al Fabra són:

1977	434,0
1921	422,0
2010	413,4
1944	406,2
1996	399,4

Més de 59,4 mm al maig d'enguany desplaçarien el 1996 al sisè lloc i farien que 2018 fos l'únic que es mantingués entre els 5 primers tant en els primers 4 mesos, com en l'ampliació als 5 primers mesos de l'any.

NOTES I CONCLUSIONS:

1-: Val a dir que tots aquests càlculs s'han realitzat tenint en compte les precipitacions mitjanes del període 1914-2018, per als 4 primers mesos i 1914-2017 per als 8 restants. Aquesta pluviometria mensual mitjana és la següent:

GEN	FEB	MARÇ	ABRIL	MAIG	JUNY	JUL	AGOST	SET	OCT	NOV	DES	ANY
38,7	39,4	53,9	51,9	58,9	37,3	26,8	42,8	71,2	84,0	63,6	48,8	613,1

És possible que fent servir altres períodes de referència hagués aparegut o desaparegut algun d'aquests enumerats, perquè algun dels mesos la precipitació ha estat molt pròxima a la mitjana. Veiem un parell d'exemples de períodes de referència:

- Les mitjanes de precipitació dels 30 primers anys de la sèrie completa del Fabra – 1914-1943, eren les següents:

GEN	FEB	MARÇ	ABRIL	MAIG	JUNY	JUL	AGOST	SET	OCT	NOV	DES	ANY
28,1	37,4	60,6	46,3	60,6	36,9	30,8	40,1	67,6	79,9	77,9	52,3	614,9

- A continuació, apareixen les mitjanes de l'actual període de referència en els estudis contemporanis (1981-2010). Els valors mensuals, són els següents:

GEN	FEB	MARÇ	ABRIL	MAIG	JUNY	JUL	AGOST	SET	OCT	NOV	DES	ANY
51,5	44,9	44,0	53,8	57,5	32,3	22,9	42,4	75,3	91,5	65,8	47,9	624,5

És curiós de comprovar algunes diferències mensuals entre períodes que es poden valorar com a significatives.

2- És obvi que el comportament pluviomètric dels primers mesos de l'any no té perquè mantenir-se la resta de l'any, si donem un ràpid cop d'ull als anys més plujosos de la mateixa sèrie del Fabra, ens apareixen en els deu primers llocs els següents:

ANY	Total anual
1971	1122,5
1996	982,4
1987	982,3
1951	964,7
1959	963,8
2002	954,2
1921	881,3
1943	867,8
2011	865,5
1962	838,4

Podem comprovar com el 1996 és l'únic que ens ha aparegut entre els cinc primers quadrimestres més plujosos i entre els cinc amb més pluviometria fins el maig (de moment), de la resta, ni rastre, clarament la segona part de l'any, principalment la tardor, és l'època en què les precipitacions abundoses sovintegen més.

Constatar també, que dels 10 anys més plujosos, a cinc d'ells no va haver 4 mesos seguits amb precipitacions superiors a les normals, són els subratllats a la llista...

.. El que si queda clar és que si enguany no cau ni una sola gota més a partir d'avui mateix – cosa que seria un desastre majúscul, el 2018 no seria l'any més sec del Fabra, ja supera el 6 de maig el total del missèrrim 2015 (345,8 mm)

3- Semblaria que aquestes precipitacions clarament superiors a les normals i la forma de caure sense aiguats potents i intensitats elevades han de ser una benedicció per a l'agricultura, quan als rendiments i produccions dels conreus i també per a la salut dels boscos ens les terres pròximes a l'Observatori Fabra, tot pressuposant que en les comarques veïnes també ha plogut força més de l'habitual, cosa que sembla força probable. Tanmateix, cal tenir en compte alguns aspectes no tan positius:

- La gran quantitat de dies de pluja d'aquests mesos està entorpint les feines de maneig agrícola en la terra en alguns conreus de secà, lleguminoses i alguns cereals tardans de cicle curt sobre tot, al Vallès. En la preparació i sembra, les màquines no poden treballar fàcilment en la terra que no s'asseca en cap moment.
- A les comarques vitícoles, per exemple l'Alt Penedès, tanta precipitació augura un mes en curs i els pròxims molt complicats amb les malalties fúngiques dels conreus (míldiu, oïdi,...), és possible que calguin força tractaments enguany.
- Molta pluja afavoreix no tant sols el creixement dels conreus, sinó també de les males herbes. La seva eliminació, afectant mínimament als conreus és difícil i molt costosa.
- Finalment, esmentar el problema del creixement explosiu de plantes de cicle anual en el sotabosc mediterrani. Si els mesos següents foren molt secs, quan aquestes plantes s'assequin podrien generar un risc d'incendi molt elevat. No ens estem referint a

l'estiu, el sol està ple d'aigua en tots els seus horitzons en aquests moments i els nostres arbres estan preparats per fer un ús progressiu, però el sotabosc herbaci abundant i sec s'assembla a , figuradament, a la benzina.

En definitiva, la vegetació del país i els conreus de secà ja estan fets al règim pluviomètric inherent al nostre país físic, l'equatorització del règim de pluges, encara que sigui en període curt, no comporta necessàriament tant sols beneficis per al maneig de la terra i els boscos.

Antonio Gázquez

Col·laborador de la Secció Meteorològica de l'Observatori Fabra

Observatori Fabra i Pallejà, 5 i 6 de maig de 2018